

Cerkveni muzej namerava ustanoviti v Sofiji bolgarski minister za uk in bogočastje Šišmanov.

Prebivalstvo v Bolgariji. Teh dni je izišla statistika o popisu prebivalstva v kneževini Bolgarski z nastopnim rezultatom: 2.800.000 prebivalcev se bavi s poljedelstvom, 17.000 s tekstilno industrijo, 49.500 se jih bavi s pekarstvom in mlinarstvom; 85.700 je črevlarjev in krojačev, 52.000 pa zidarjev. Vobče se bavi z industrijo 360.000 prebivalcev, s trgovino 149.000; 555.000 se jih bavi s privatnimi posli. Vojakov je 44.000, brez določenega posla jih je 33.000. Beračev in nemaničev je 14.200. Skupno prebivalstvo kneževine šteje 3.744.283 duš; od teh je 1.909.567 moških in 1.834.716 ženskih.

Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta sežanskega z dne 29. oktobra 1906. (Ožji). Vzame se v znanje poročilo o zgradbi šolskega poslopja v Pliskovici. Dovolijo se preselitveni stroški dvema učiteljicama. Za neko šolo se napravijo nove klopi. Namesti se učiteljica ženskih ročnih del v Orleku. Enemu učitelju se prizna IV. in drugemu II. petletnina. Upokojenemu učitelju se prizna stanarina za mesec september. Nekemu učitelju se dovoljuje predplača. Sklene se premestiti nekega učitelja. — Dne 31. oktobra (pomnoženi). Stalno so bili nameščeni: Ferdo Kenda, prov. voditelj v Tomaju, voditeljem v Kazljah; Anton Mervič, prov. voditelj v Lokvi, učiteljem v Povirju; Alojzij Bekar, voditeljem na svojem mestu v Štorjah; Leopold Arko, voditeljem na svojem mestu v Kostanjevici; Henrik Legiša, voditeljem na svojem mestu v Škofljah; Andrej Rojic v Velikem Šolu, voditeljem v Branici. Trorazredna šola v Nabrežini se razširi v štirirazredno in dvorazredna v Povirju v troirazredno. Ustanovi se nova šola v Sesljanu. Za sedaj se zavrne prošnja za razširjanje enorazrednice v Divači v dvorazrednico in prošnja za ustanovitev nove šole v Volčjem gradu. Nove šole se bodo gradile prihodnje leto na Misljicah in v Gorjanskem. Osebnost status se izpopolni tako-le: Strekelj Albin, učitelj v Škočjanu in Avgust Tance v Nabrežini prideta iz II. v I. vrsto. Anton Mervič, začasni voditelj v Lokvi, in Ferdo Kenda, začasni voditelj v Tomaju prideta iz III. v II. vrsto. Odobri se proračun za 1907. leto.

Zbor kardinalov šteje sedaj 61 članov, in sicer 36 Italijanov in 25 Neitalijanov. Pod vladno Pija X. je umrlo že 8 kardinalov; leta 1904. so umrli trije: Horero, Celesia in Mocenni; leta 1905. trije: Langenieux, Aiuti in Pierotti in v tem letu dva: Spinola, nadškof v Sevili in Goosens, nadškof v Mehlini v Belgiji. V prvih treh letih papeževanja Leona XIII. je umrlo 13 kardinalov.

Razmerje katoličanov in analfabetov. Po najnovejši statistiki je to razmerje v sledečih deželah tako-le: Špansko 99,5% katolikov, 58% analfabetov, Italija 99,5% katolikov, 47% analfabetov; Avstr.-Ogrsko 76% katolikov, 36% analfabetov; Nemško 36% katolikov, 1,8% analfabetov; Dansko 0,2% katolikov, 0,3% analfabetov; Švedsko in Norveško 0% katolikov, 0,2% analfabetov.

Konsum alkohola v Evropi in zveznih državah Severne Amerike. Zanimivi so podatki, ki jih beremo v statističnem nemškem listu „Reichs-Arbeitsblatt“ o konsumu alkohola v Evropi in sever. Zveznih državah Severne Amerike v l. 1885—1903. Konsum vina v tej dobi je naraščal. V l. 1903. pride na jednega človeka povprečno: v Italiji 106 l (l. 1885. le 78 l), na Francoskem 101 l (97), v Švici 70 (71), v Avstr.-ogrski monarhiji 19 l, v Nemčiji 7 l, na Angležkem, Nizozemskem in Zveznih državah po 1½ l. — Žganja se je popilo: (poprečno na človeka) na Danskem 14 l, v Nemčiji 8 l, (l. 1885. le 7-2 l), na Nizozemskem, Francoskem, v Švici in v Rusiji po 4-7 l (6-6 l). Piva se je izpilo (na človeka): v Belgiji 217 l, v Angliji 135 l, (l. 1885 pa 123 l), v Nemčiji 116 (88), v Italiji 0-77 l (0-8), v Avstriji se popije: 1885 leta 20 l vina, 1903. leta 19 l vina, 1885. leta 32-5 l piva, 1903. leta 45 l piva, 1885. leta 9 l žganja, 1903. leta 11 l žganja. — g —

Razgled po šolskem svetu.

— **Češko vseučilišče v Pragi** ima jako nedostatne prostore. Češki dijaki so proti temu protestirali in zagrozili s štrajkom. Rektor in profesorji pa so jim štrajk odsvetovali zato so

dijaki poslali naučenemu ministrstvu resolucijo, v kateri zahtevajo, naj se da češkemu vseučilišču primernejše prostore.

— **Učiteljska v Avstriji.** Leta 1905/6 je bilo v Avstriji 49 moških učiteljskih s 8668 kandidati (v IV. letniku 1878 kandidatov), in 19 ženskih učiteljskih s 3738 kandidatinjami (v IV. letniku 900 kandidatinj.) Priraslo je v tem letu v učiteljske za moške, namreč češko v Poljski Ostravi. Število obiskujočih je poskočilo za 476, in sicer 414 kandidatov in 62 kandidatinj. — Nemških moških učiteljskih je 22, in sicer po 2 v Dol. Avstriji, na Moravskem, v Šleziji, na Tirolskem, na Štajerskem, po 1 v Gor. Avstriji, na Salcburškem, na Koroškem in v Bukovini, 8 pa na Češkem; čeških je 12, in sicer: 8 na Češkem, 3 na Moravskem in 1 v Šleziji, poljskih je 5 v Galiciji, poljsko-rusinskih 6 v Galiciji, 1 nemško-slovensko v Ljubljani, 1 hrvaško v Dalmaciji, 1 laško v Roveredu na Tirolskem, 1 nemško-slovensko-hrvaško-laško v Kopru. Ženskih učiteljskih je, in sicer: 10 nemških, 2 na Dunaji, po 1 v Lincu, v Inomostu, v Gradu, v Pragi, v Brnu, v Opavi, v Černovicah in v Celoveu; čeških sta 2, v Pragi in Brnu; poljska so 3, v Krakovem, v Levovu in v Přemislju; 1 nemško-slovensko v Ljubljani, 1 hrvaško v Dubrovniku, 1 laško v Tridentu, 1 nemško-laško-slovensko v Gorici.

— **Dijakinje v Nemčiji.** Število dijakinj na vseučiliščih v Nemčiji raste vedno bolj. V zadnjem polletju je bilo vpisanih 211 dijakinj, dočim jih je bilo leta 1905 le 140. Od teh dijakinj se jih 108 uči medicino, 66 modroslovje, 22 matematiko in prirodoznanstvo, 4 pravoslovje. Na vseučilišču v Freiburgu je bilo vpisanih 54 dijakinj, v Heidelbergu 57, v Monakovem 55, v Lipskem, v Würzburgu 8, v Tübingenu 5. Na drugih nemških vseučiliščih sprejemajo dijakinje le kakor slušateljice in teh je 1268, (leta 1905. le 1050). Skupno je bilo torej vseh dijakinj 1479 nasproti 1190 v minulem letu.

— **Popust učiteljem na železnici.** Hrvaški delegatje dr. Krasojević, dr. Grahovac, dr. Magdić in dr. Vinković so prosili ministra trgovine Košuta, da bi se ugodilo želji hrvaških učiteljev za polovično vožnjo po železnicah. Košut je obljubil, da ugodi v tem oziru prošnji hrvaških in obenem tudi madjarskih učiteljev. V naši državni polovici pa ne stori noben poslanec prav nič za učiteljstvo. Kar ima učiteljstvo, je, dognalo samo iz sebe.

— **Jugoslovanska literatura na češkem vseučilišču.** Društva jugoslovanskih dijakov v Pragi so izročila akademikemu senatu češkega vseučilišča ulogo, v kateri prosijo, da se osnuje na češkem vseučilišču katedra za jugoslovansko literaturo: slovensko, hrvaško, srbsko in bolgarsko. Število jugoslovanskih dijakov v Pragi se veča od leta do leta, pa bi se še povečalo, če bi bila na vseučilišču katedra za jugoslovansko literaturo. Baje tej želji ustrezajo s prihodnjim šolskim letom.

— **Ruski zgodovinar Tračevski.** V Petrogradu je 7. pret. m. umrl zgodovinar in profesor dr. Aleksander Tračevski v starosti 68 let. Spisal je mnogo zgodovinskih del.

— **Knjige in izobrazba v Ameriki.** Proizvajanje knjig v Ameriki je jako poskočilo. Dočim je leta 1880. prišla ena knjiga na 15.568 prebivalcev, se je proizvajalo leta 1900. že toliko knjig, da pride ena knjiga na 11.726 prebivalcev. Število analfabetov se je v tem času znižalo od 17 na 10%, dasi še vedno nimajo prave šolske obveznosti. Tako je n. pr. samo v Novem Jorku 100.000 otrok, ki ne obiskujejo šole.

— **Tehniške in trgovske šole na Pruskem.** V kraljevini Pruski je danes 19 šol, v katerih poučujejo o predelovanju kovin in gradbi strojev. V te šole hodi 3132 dijakov. Na Pruskem je dalje 33 arhitektskih akademij s 5885 dijaki, 39 šol za tekstilno (tkalsko) in druge industrije s 14.424 dijaki. Dalje se nahaja na Pruskem 1301 šola za strokovno-obrtno izobrazbo z 203.905 dijaki-obrtniki, ki so obvezani k strokovnemu pouku. 94 sličnih zavodov s 23.905 dijaki obstaja za prostovoljni pouk. Trgovskih šol je 316 s 34.206 dijaki. V desetih okrožjih je uveden obvezni pouk v trgovski stroki. Obrtne zadruge, osobito peki in mesarji, vzdržujejo 423 strokovnih šol z 28.124 dijaki.

— **Nova šolska ureditev na Ruskem.** Bivši ruski naučni minister je izdelal nov zakonski načrt o ureditvi novih ljudskih šol, ki bi bil predložen dumi, da ni bila razpuščena. V tem načrtu je določeno, da se otvori 265.012 novih ljudskih šol, ako bi se hotelo uvesti v Rusiji splošno šolsko dolžnost.

Vsa Rusija bi bila razdeljena v šolska okrožja. Ustanovljenje in vzdrževanje šol bi prevzele šolske občine, plače bi pa učitelji dobivali iz državnih blagajnic. Najmanjša plača učitelja bi bila 390 rubljev, t. j. okolo 1200 kron. Za plačo učiteljem bi se za prvo leto moralo postaviti v državni proračun 262.550.605 kron.

— **Poljedelsko šolo** so otvorili v Spljetu početkom tega šolskega leta.

— **Avstrijska nemška učiteljska zveza**, ki šteje 306 podružnic in ima 18.340 članov, je zborovala v Libercih na Češkem. Mestni župan in drugi dostojanstveniki so sprejeli vseh na shod došlih 3000 učiteljev s pravim navdušenjem. Liberški župan je poudarjal, da ni namen ljudske šole, služiti veri, ampak resnici in vedi. Nad vse zanimivo je predaval vseučiliški docent dr. Hartmann. Ostro je kritikoval pomanjkanje in zanemarjenost današnjih učiteljišč, ki se z izjemo dveh predmetov ne dvigajo niti nad duševnim obzorjem spodnjih razredov srednjih šol ali kvečem tako visoko. Tudi se pušča učiteljišnikom vse premalo samostojnosti, gleda se samo na „dril“. Velika hiba je zopet, da pridejo na učiteljišča kot učne osebe taki, ki niso obiskavali nobenega višjega organskega zavoda nego je učiteljišče. Zato ni zahtevati in želeli samo s socialnega, ampak tudi z vzgojevalnega stališča, da se ustanovi čim prej enotna srednja šola, kjer naj se poučuje v gorenjih razredih pouk v tem ali onem oddelku specialneje. Dotlej pa se mora pripoznati enakoveljavnost učiteljiščem s srednjo šolo. Prehodu na vseučilišče se ne bi smelo delati nobenih ovir — naj se preustroji v ta namen učiteljišče!

— **Plače učiteljev in učiteljic kraljevine Srbije.** V Srbiji deluje sedaj 1364 učiteljev in 877 učiteljic.

Učitelji imajo:

1 ima	3.600 dinarov	=	3.600 dinarov
23 " po	3.300 " "	=	75.900 "
32 " "	3.000 " "	=	96.900 "
62 " "	2.550 " "	=	158.100 "
96 " "	2.100 " "	=	201.600 "
257 " "	1.700 " "	=	436.900 "
377 " "	1.350 " "	=	508.950 "
154 " "	1.050 " "	=	161.700 "
101 " "	800 " "	=	80.000 "
261 " "	600 " "	=	156.600 "

Skupaj = 1.880.250 dinarov

Učiteljice imajo:

8 ima po	2.550 dinarov	=	20.400 dinarov
25 " "	2.200 " "	=	55.000 "
50 " "	1.900 " "	=	95.000 "
102 " "	1.600 " "	=	163.200 "
200 " "	1.300 " "	=	200.000 "
270 " "	1.050 " "	=	283.500 "
190 " "	800 " "	=	152.000 "
32 " "	600 " "	=	19.200 "

Skupaj = 988.300 dinarov

— ga.

— **10.000 dinarjev** je v letošnjem proračunu naučnega ministristva določenih kot nagrada učiteljem in učiteljicam za ročna dela, a ne v Avstriji, temveč v Srbiji — a.

— **Rusinski jezik na univerzi v Kološu.** Od početka tega šolskega leta predavajo na univerzi v Kološu tudi rusinski jezik. Vseučiliški senat je priznal, da je za Madjare koristno, ako se naučijo rusinskega jezika. Rektorjem rusinskega jezika je bil imenovan Hijador Stripskij, uradnik sedmokraškega muzeja. Dozdaj se je oglasilo 18 poslušalcev. G. Stripskij je študiral malorusko književnost na levovski univerzi; sedaj piše zgodovinsko razpravo o sedmograških Rusinih.

— **Italijansko gimnazijo v Pulju** hočejo laški dijaki in nosijo okolo puljskih meščanov podpisovat tozadevno vlogo na istrski deželni odbor.

— **Posvečenje upokojenega profesorja na duhovnika.** V nedeljo, dne 28. vinotoka je bil v Pragi v duhovnika posvečen upokojeni profesor Jožef Šauer pl. iz Augenburka.

— **Zahteva maloruske univerze** na Ruskem posebno zanima ukrajinske dijake v Kijevu, ki vsak teden prirejajo javna zborovanja na vseučilišču, da bi si čimprej priborili to univerzo.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2540.

Kranjsko.

Na trirazredni ljudski šoli na Mirni je popolniti stalno, oziroma začasno učno mesto.

Zadostno opremljene prošnje naj se službenim potom semkaj vlagajo do 22. novembra t. l.

Prosilci za prvo stalno nameščenje naj priložijo prošnji državnozdravniško izpričevalo o fizični sposobnosti.

C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo, dne 24. oktobra 1906.

Št. 2720.

Na dvorazredni dekliški ljudski šoli v Ribnici je popolniti stalno učno mesto.

Pravilno opremljene prošnje naj se semkaj vlagajo do 25. novembra 1906.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni v kranjski javni službi, morajo z državnozdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za službovanje.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju, dne 27. oktobra 1906.

Št. 1482.

V litjskem okraju se razpisujejo s tem dve učni mesti na štiri-razrednici v Št. Vidu pri Zatičini in eno učno mesto na dvorazrednici na Krki v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 1. decembra 1906.

Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državnozdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiži, dne 2. novembra 1906.

*****

Upravništvo „Zvončka“

proda več lepih

klišeejev po nizki ceni.

Upravništvo „ZVONČKA“

Ljubljana, Rimska cesta št. 7.

*****

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani, registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in izplačuje se vsak četrtek od 11.—12. ure dopoldne in vsako soboto od 5.—7. ure zvečer ali pa vsak dan potom poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem hranilnih vlog po 4.32%, oddaja posojil na osebni kredit po določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober porok in plačnik, zastava premičnin, zemljišč in vknjiženih terjatev, predznamba na plačo ali penzijo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljavti 20 h v poštinih znamkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna znamka za 20 h za določiljatev rešitve.

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sicer 11 rokov à 9 K — h, 12. rok 4 K 73 h
B	" 18 " " " " 17 " " 6 " — " 18. " 3 " 56 "
C	" 24 " " " " 23 " " 4 " 50 " 24. " 4 " — "
D	" 38 " " " " 37 " " 3 " — " 38. " — " 66 "
E	" 46 " " " " 45 " " 2 " 50 " 46. " 1 " 81 "
F	" 60 " " " " 59 " " 2 " — " 60. " — " 70 "
G	" 70 " " " " 69 " " 1 " 75 " 70. " 1 " 42 "
H	" 85 " " " " 84 " " 1 " 50 " 85. " 1 " 26 "

Zadružni lokal je v Ljubljani, Komenskega ulice št. 17.

*****